

Avhandling om avfallsflöden för el- och elektronikskrot samt bärbara batterier och ackumulatorer

Anu Toppila har i sin färska pro gradu-avhandling *Jätehuollon tuottajavastuun jätevirrat - Esimerkkinä sähkö- ja elektroniikkalaitteet sekä kannettavat paristot ja akut (Avfallsflöden till följd av producentansvaret inom avfallshanteringen – Som exempel elektriska och elektroniska produkter samt bärbara batterier och ackumulatorer)* undersökt mängden och typen av EE-skrot som passerar vid sidan av det nätverk av insamlingsställen som producenterna tillhandahåller i Finland. Vidare har hon utrett varför en del av EE-skrotet passerar vid sidan av producenternas nätverk av insamlingsställen.

Undersökningsresultaten visar att upp till hälften av de elektriska och elektroniska produkter som årligen tas ur bruk hanteras utanför producenternas insamlingsnätverk. Den uppskattade volymen är 51 000–53 000 ton skrot, för vilket säker information om omhändertagande och behandling saknas.

Av de flöden som förekommer vid sidan av producenterna insamlingsnätverk orsakas 80 procent av insamlingsverksamhet utförd av andra aktörer än producenterna. Dessa aktörer är till exempel avfallshanteringsoperatörer, insamlare av metallskrot och andra privata aktörer som konkurrerar med producenterna om skrotet. En del av de utomstående aktörerna verkar inom den grå ekonomin.

Huvuddelen av sidoflödena för EE-skrotet beror på det ekonomiska värdet hos de råvaror som ingår i skrotet och på att produkterna har ett betydande återanvändningsvärde i utvecklingsländer. Utomstående aktörer samlar endast in EE-skrot som är ekonomiskt värdefullt, och därför hamnar värdefullt skrot oftast på någon annan plats än i producenternas insamlingsnätverk.

Vid sidan av de utomstående aktörerna ger ett bristfälligt konsumentbeteende upphov till sidoflöden för EE-skrotet. Undersökningsresultaten visar att skrot hamnar i blandavfallet utanför producenternas insamlingsystem, och dessutom lagras en betydande mängd oanvända elektriska och elektroniska produkter i hushållen.

Pro gradu-avhandlingen gjordes på uppdrag av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, som är riksomfattande producentansvarsmyndighet, och godkändes av Handelshögskolan vid Jyväskylä universitet i september 2011.